

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут _____ Факультет психології _____
Кафедра _____ Філософії, соціології та релігієзнавства _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **Наука і техніка в українській культурі** _____

Освітня програма _____ «Електроніка» _____

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність _____ 171 «Електроніка» _____

Галузь знань _____ 17 «Електроніка та телекомунікації» _____

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Наука і техніка в українській культурі
Освітня програма	«Електроніка»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність Галузь знань	17 «Електроніка та телекомунікації»
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	I
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 5 год. Семінарські заняття – 5 год. Самостійна робота – 58 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

У межах курсу висвітлюється зміст основних генез, закономірностей становлення та розвитку світової та української науки і техніки в контексті теоретичних та практичних реалій світової та української культури. У курсі присутній акцент на історії діяльності людства в науково-технічній сфері від найдавніших часів до сьогодення у тісному взаємозв'язку з глобальними історико-культурними процесами та проблемами взаємовідношення науки, техніки та культури у сучасному світі та Україні. Застосовується методологічний арсенал філософії, культурології, соціальної філософії, історії науки і техніки.

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП)

Метою навчальної дисципліни є:

А) формування у майбутніх фахівців наукового світогляду; сприяння росту загальної ерудиції; органічне доповнення циклу соціально-гуманітарних та природничо-технічних дисциплін, що вивчаються у ПНУ ім. Василя Стефаника;

Б) надання знань про концептуальну та парадигмальну специфіку розвитку науки і техніки від найдавніших часів до сьогодення та формування цілісного уявлення про розвиток науки і техніки як історико-

культурного явища у світовому та українському культурних вимірах; ознайомлення з основами філософсько-культурологічного аналізу природничих, соціально-гуманітарних, технічних наук відповідно до конкретних історичних етапів розвитку людства та Української Держави;
В) формування у студентів здатностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8.Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9.Здатність працювати в команді.

ЗК 11.Здатність здійснювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12.Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 13.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14.Здатність зберігати та примножувати моральні, наукові, культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу суспільства та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні компетенції (СК)

СК 4. Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на ефективність та результати інженерної діяльності в галузі електроніки.

СК 7. Здатність застосовувати творчий та інноваційний потенціал в синтезі інженерних рішень.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

Р 1.Описувати принцип дії за допомогою наукових концепцій, теорій та методів.

Р 11.Аргументувати нормативно-правові засади при впровадженні нових електронних пристроїв та систем; оцінювати переваги

інженерних розробок, їх екологічність та безпечність; захищати власні світоглядні позиції та переконання у виробничій або соціальній діяльності.

Р. 13. Вміти засвоювати нові знання, професійні технології та інновації, знаходити нові нешаблонні рішення і засоби їх здійснення; відповідати умовам гнучкості в подоланні перешкод та досягненні мети, раціонального використання та нормування часу, дисциплінованості, відповідальності за свої рішення та діяльність.

Р 14. Дотримуватися норм сучасної професійної та ділової мови.

Р 15. Виявляти навички самостійної та колективної роботи, проявляти лідерські якості, організовувати роботу за умов обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.

В результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

- окреслити межі взаємодоповнення та протиставлення науки, техніки і культури, передусім української, в різних її аспектах (культура матеріальна, культура духовна; культура наукова та культура побуту і споживання; культура як традиція та культура як інновація; культура як теорія та культура як практика; культура мистецька та екологічна; культура спілкування та взаємин тощо);
- забезпечити формування засадничих знань про інтерпретацію ролі науки і техніки у культурі, передусім в українській;
- розкрити парадигмальні закономірності культуромірного поступу наукового і технічного знання на різних історичних етапах;
- встановити зв'язки та взаємодію з іншими формами суспільної свідомості та вимірами життя суспільства, передусім українського (економікою, політикою, мораллю, релігією, філософією, мистецтвом тощо);
- співставляти традиції, реалії та перспективи науки і техніки України у контексті актуальних соціокультурних та виробничих процесів.

знати:

- історичні етапи розвитку науки і техніки, передусім української, та їх особливості;
- базові категорії філософії науки, культури і техніки, визначення наукового та технічного знання та його особливі характеристики;
- характеристику загального та українського соціокультурних контекстів історичних етапів розвитку науки і техніки, його впливу на зміни статусу та призначення культури, науки і техніки в суспільстві;

- характеристику і особливості розвитку окремих галузей науки як філософсько-історичний процес виникнення, становлення, накопичення та істотного оновлення знань.

уміти:

- володіти навичками реконструкції історичного минулого науки, які допоможуть усвідомити внутрішні тенденції, закономірності розвитку наукових знань, осмислити, чому науковці минулого акцентували увагу на певних проблемах і завданнях;
- виявляти особливості наукового типу знань у порівнянні з техніко-технологічними, буденно-практичними, релігійними, художніми та іншими типами знань;
- аналізувати конкретні історичні етапи в розвитку науки і техніки з точки зору їх основних досягнень та персоналій;
- характеризувати окремі галузі науки (природничі, соціально-гуманітарні, технічні) як історичний процес виникнення, становлення, нагромадження та істотного оновлення знань;
- порівнювати розвиток окремих наук та певних технічних новацій на конкретному історичному етапі з метою виявлення зв'язків у різних галузях;
- аналізувати науковий процес з точки зору утворення та еволюції організаційних форм, які забезпечували діяльність наукового співтовариства.

досвід:

- студенти набувають теоретичних знань про основні тенденції розвитку науки і техніки у світі;
- студенти вчаться аналізувати проблемні й дискусійні питання з методології, філософії, історії науки і техніки у культурологічному аспекті, формулювати власні оцінки та версії.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Категоріальна модель співвідношення науки і техніки у культурі: метафізичний підхід (світовий та український контекст).	Р 1. Описувати принцип дії за допомогою наукових концепцій, теорій та методів. захищати власні світоглядні позиції та переконання у	- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ. - Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.

		<p>виробничій або соціальній діяльності.</p> <p>Р 14.Дотримуватися норм сучасної професійної та ділової мови.</p> <p>Р 15. Виявляти навички самостійної та колективної роботи, проявляти лідерські якості, організувати роботу за умов обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.</p>	<p>- Аналіз джерельної і монографічної літератури. – Письмові завдання (тестові завдання, творчі роботи, презентації тощо) та їх оформлення відповідно до вимог.</p>
2.	<p>Парадигмальна модель взаємовідношення науки і техніки у культурі: діалектичний підхід (світовий та український контекст).</p>	<p>Р 11.Аргументувати нормативно-правові засади при впровадженні нових електронних пристроїв та систем;</p> <p>Р 14.Дотримуватися норм сучасної професійної та ділової мови.</p> <p>Р 15. Виявляти навички самостійної та колективної роботи, проявляти лідерські якості, організувати роботу за умов обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.</p>	<p>- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.</p> <p>- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.</p> <p>- Аналіз джерельної і монографічної літератури. – Письмові завдання (тестові завдання, творчі роботи, презентації тощо) та їх оформлення відповідно до вимог.</p>
3.	<p>Наука і техніка у практиці культури: антропологічний</p>	<p>Р 14.Дотримуватися норм сучасної професійної та</p>	<p>- Доповнення, запитання до виступаючого,</p>

	<p>підхід (світові та українські реалії).</p>	<p>ділової мови. Р 15. Виявляти навички самостійної та колективної роботи, проявляти лідерські якості, організувати роботу за умов обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.</p>	<p>рецензія на виступ. - Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття. - Аналіз джерельної і монографічної літератури. – Письмові завдання (тестові завдання, творчі роботи, презентації тощо) та їх оформлення відповідно до вимог.</p>
<p>4.</p>	<p>Наука і техніка у суспільній культурі: інституційний аспект (світові та українські реалії).</p>	<p>Р 11. Аргументувати нормативно-правові засади при впровадженні нових електронних пристроїв та систем; оцінювати переваги інженерних розробок, їх екологічність та безпечність; Р. 13. Вміти засвоювати нові знання, професійні технології та інновації, знаходити нові нешаблонні рішення і засоби їх здійснення; відповідати умовам гнучкості в подоланні перешкод та досягненні мети, раціонального використання та нормування часу, дисциплінованості, відповідальності за</p>	<p>- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ. - Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття. - Аналіз джерельної і монографічної літератури. – Письмові завдання (тестові завдання, творчі роботи, презентації тощо) та їх оформлення відповідно до вимог.</p>

		свої рішення та діяльність.	
5.	Наука і техніка у культурній практиці: технологічний аспект (світові та українські реалії).	<p>Р 1. Описувати принцип дії за допомогою наукових концепцій, теорій та методів.</p> <p>захистити власні світоглядні позиції та переконання у виробничій або соціальній діяльності.</p> <p>Р. 13. Вміти засвоювати нові знання, професійні технології та інновації, знаходити нові нешаблонні рішення і засоби їх здійснення;</p> <p>Р 14. Дотримуватися норм сучасної професійної та ділової мови.</p> <p>Р 15. Виявляти навички самостійної та колективної роботи, проявляти лідерські якості, організовувати роботу за умов обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.</p>	<p>- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.</p> <p>- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.</p> <p>- Аналіз джерельної і монографічної літератури. – Письмові завдання (тестові завдання, творчі роботи, презентації тощо) та їх оформлення відповідно до вимог.</p>

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семинарське заняття	50
Самостійна робота	30
Індивідуальне завдання	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Разом
Лекції																		
Семинарське заняття																		
Самостійна робота																		
Індивідуальні																		
Залік/екзамени																		
Всього за тиждень																		

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально технічне забезпечення Згідно освітньої програми	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше Згідно освітньої програми
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3 історії української науки і техніки. Хрестоматія-посібник / Співавт.-укладачі В. І. Онопрієнко, А. А. Коробченко, О. Я. Пилипчук, С. П. Руда, Л. П. Ярецько. – К.: Академія наук вищої школи України, 1999. – С. 3–7. Історія науки і техніки України / [Дещинський та ін.]; за наук. ред. Л.С.Дещинського. – Львів: Растр-7, 2011. – С. 10-22, 23-45, 47-72, 	

123-128, 130, 144-147.

3. Ефекти діджиталізації в сучасному суспільстві. Автори Тетяна Гайналь, Ростислав Даниляк, Ірина Кучера. Дата публікації 2022/5/27. Журнал Перспективи. Соціально-політичний журнал. Випуск 2. Сторінки 17-25

4. Мудрук О. С. Особливості досліджень у царині історії науки і техніки / О. С. Мудрук // Дослідження з історії техніки. – Вип. 7. – 2005. – С. 3–7, 11-14, 20-21.

5. Захарків М. Р. Перегляд та узагальнення основних концепцій інформаційного суспільства / М. Р. Захарків // Гілея: науковий вісник. – Вип. 48. – 2011. – С. 305–308. (Режим електронного доступу:

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_48/Gileya48/F7_doc.pdf).

6. Історія формування та визначальні тенденції в розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ життя українського народу// Історія України. (Соціально-політичні аспекти). Навч. посіб. / Заг. ред. Б. П. Ковальського. – Ч. IV. – К., 2007. – С. 53–55, 55-58, 60-72, 89-98.

7. Сова В. В. Стан та тенденції розвитку інформаційного суспільства в Україні / В. В. Сова // Формування ринкових відносин в Україні. – К., 2011. – № 5 (120). – С. 36–45.

8. Згуровский М.З. Киевские политехники – пионеры авиации, космонавтики, ракетостроения / М.З. Згуровский; НТУУ "КПИ". – Киев: НТУУ "КПИ", 2011. – 276 с. (Режим електронного доступу: <http://kpi.ua/files/zgurovsky-book-aviation.pdf>).

9. Зеркалов Д.В. НТУУ "КПИ". Минуле і сьогодення [Електронний ресурс]: монографія / Д.В. Зеркалов. – Київ: Основа, 2012. (Режим електронного доступу: http://www.zerkalov.kiev.ua/sites/default/files/ntuu_kpi._minule_i_sogodennya._monografiya.pdf)

10. Терешкун О. Ф. Наука і техніка як ідеологія сучасного суспільства / О. Ф. Терешкун // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право: зб. наук. праць. – К. : ІВЦ «Політехніка», 2010. – № 4 (8). – С. 104–110.

11. Терешкун О. Ф. Морально-етичні аспекти інструменталізації та технізації людини в сучасних біотехнологіях / О. Ф. Терешкун // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Філософія. – Вип. 535. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. – С.

194–201.

12. Терешкун О. Ф. Сучасні біотехнології та ідентичність індивіда / О. Ф. Терешкун // Наукові записки. Серія: Філософія. – Острого: В-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2011. – Вип. 8. – С. 230–242.
13. Терешкун О. Ф. Технологічний імператив і гуманітарна криза в постіндустріальному суспільстві / О. Ф. Терешкун // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Філософія. – Вип. 561–562. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – С. 175–180.
14. Терешкун О. Ф. Соціальний капітал і постіндустріальний розвиток суспільства: теоретико-методологічний аналіз / О. Ф. Терешкун // Вісник Черкаського університету. Серія: Філософія. – Черкаси, 2011. – № 200. – С. 92–98.
15. Терешкун О. Ф. Ринкова економіка як техносоціальний проект ліберальної стратегії / О. Ф. Терешкун // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Філософія. – Вип. 602. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – С. 94–101.
16. Терешкун О. Ф. Техногенна цивілізація як реалізація проекту ліберальної науки і техніки / О. Ф. Терешкун // Вісник Черкаського університету. Серія: Філософія. – Черкаси, 2012. – № 11 (224). – С. 16–23.
17. Терешкун О. Ф. Аксиологічні аспекти сучасних технологій / О. Ф. Терешкун // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Філософія. – 2013. – Вип. 638. – С. 50–56.
18. Терешкун О. Ф. Відповідальність у контексті техніко-технологічної діяльності / О. Ф. Терешкун // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. Філософія. – 2013. – Вип. 646. – С. 78–83.
19. Терешкун О. Ф. Антропологічний аспект еволюції техносфери / О. Ф. Терешкун // Філософські дослідження: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. – Вип. 19. – С. 49–61.
20. Терешкун О. Ф. Техніка в сучасній картині світу / О. Ф. Терешкун // Вісник Черкаського університету. Серія: Філософія. – Черкаси,

2013. – № 31 (284). – С. 120–128.

21. Терешкун О. Ф. Філософія техніки в сучасному гуманітарно-науковому дискурсі / О. Ф. Терешкун // Вісник Київського національного університету. – 2014. – Вип. 115. – С. 43–46.
22. Терешкун О. Потенціал гуманізму в гуманітарно-науковому дискурсі техніки / О. Терешкун // Гілея: науковий вісник: зб. наук. праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. – К.: ПП Вид-во «Гілея», 2014. – Вип. 86 (7). – С. 222–228.
23. Терешкун О. Ф. Архаїчна парадигма техніки / О. Ф. Терешкун // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. — Вип. 754–755. — Філософія. — Чернівецький національний університет, 2015. — С. 119–125.
24. Терешкун О. Ф. Антична парадигма техніки / О. Ф. Терешкун // Антропологічні виміри філософських досліджень: збірник наукових праць. – Дніропетровськ, 2016. – № 9. – С. 78–88. – [Електронний ресурс]. – URL: <http://ampr.diiit.edu.ua/> (індексується в міжнародній наукометричній базі Web of Science).
25. Терешкун О. Ф. Світоглядна парадигма техніки Стародавнього Китаю: конфуціанство / О. Ф. Терешкун // Антропологічні виміри філософських досліджень [Текст]: матеріали 6-ої міжнародної наукової конференції, Дніпро, 13-14 квітня 2017 р. – Дніпро: ДНУЗТ, 2017. – С. 16–19.
26. Терешкун О. Ф. Особливості середньовічної парадигми техніки / О. Ф. Терешкун // Вісник Черкаського університету: Серія Філософія. – Черкаси, 2017. – № 1. – С. 88–97. (індексується в міжнародній наукометричній базі Index Copernicus (ICV 2015:49.60) та Google Scholar).
27. Терешкун О. Ф. Ціннісний вимір технологізації глобалізаційних процесів / Захарчук Є. О., Терешкун О. Ф. // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. -2019. – №2 (54). – С. 445–452.
- 28.30. Терешкун О. Ф. Світоглядні виміри парадигми техніки доби Відродження. – Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. – Вип. 813. – Філософія. – Чернівецький національний університет, 2019. – С. 119–125 (індексується в міжнародній наукометричній базі Index Copernicus).

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства, вул. Шевченка, 57, каб. 503,
Викладач (і) Гостьові лектори	Кандидат філософських наук, асистент Макарова Алла Олександрівна
Контактна інформація викладача	Електронна адреса alla.makarova@pnu.edu.ua Номер телефону 095-417-16-44

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Вимагається дотримання правил доброчесності, самостійне виконання поставлених викладачем завдань, переклад та виклад навчальних матеріалів державною українською мовою
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропущені аудиторні заняття відпрацьовуються у вигляді письмового конспекту з теми заняття, при цьому знімається 1 бал від максимального за отриману роботу
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Отримані роботи фіксуються аж до дати закриття заліково-екзаменаційної відомості, при цьому знімається 1 бал від максимального за отриману роботу
Невідповідна поведінка під час заняття	При значному порушенні громадського порядку відмічається вид порушення, знімається бал за заняття в залежності від виду порушення і складається доповідна записка на адресу деканату факультету, на якому вчиться студент
Додаткові бали	За нестандартний творчий підхід до теми, доповнення, письмові ремарки-відповіді на питання викладача у чаті
Неформальна освіта	Можливість зарахування присутня. Рекомендовані платформи

Викладач ___Макарова А.О._____